

SAMMANFATTANDE REDOGÖRELSE ÖVER GRANSKNINGAR 2025

Innehåll

REVISORERNAS UPPGIFT OCH REGLERING	3
Revisionsplan 2025.....	3
Revisionens organisation och förvaltning	4
REVISORERNAS GRANSKNING 2025	4
Inledning	4
Grundläggande granskning	4
Basgranskning av styrelser och nämnder	5
Fördjupade granskningar	5
Granskning av arbetet med att främja barn och ungdomars psykiska hälsa i Kalmar län (RR 2025/10)	5
Granskning av delårsrapport 2025 (RR 2025/13).....	6
Granskning av årsredovisning 2025 (RR 2026/6)	7
Det ekonomiska resultatet.....	7
Verksamhetsresultat.....	8
Uppdrag	8
God ekonomisk hushållning	9
Sammanfattande bedömning	9
Granskning av företag, stiftelser och förbund 2025	9

REVISORERNAS UPPGIFT OCH REGLERING

Kommunal revision regleras i Kommunallag 2017:725 (KL). Revisorernas uppgifter framgår i 12 kapitlet och ska enligt lagen ske i enlighet med god revisionsd. Revisionsuppdraget avser två delar, att granska all verksamhet som bedrivs inom regionens samtliga verksamhetsområden samt en prövning av de ansvariga styrelser, nämnder och beredningar för vilka regionfullmäktige har utsett revisorer. Fullmäktige utser för regionen sju förtroendevalda revisorer som var och en är självständiga och arbetar partipolitiskt oberoende. Fullmäktige utser även lekmannarevisorer och suppleanter till Region Kalmar läns aktiebolag och revisorer med suppleanter i Region Kalmar läns stiftelser.

Revisorerna prövar:

- om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- om räkenskaperna är rättvisande,
- om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Enligt 12 kap. 2 § KL ska revisorerna bedöma om resultatet i delårsrapporten som enl. 11 kap. 16 § KL skall behandlas av fullmäktige och om årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning skall biläggas delårsrapporten och årsbokslutet.

Det yttersta syftet med granskningen är att ge regionfullmäktige väl underbyggda, opartiska och sakliga underlag för den årliga ansvarsprövningen. Det är även ett led i den demokratiska processen där länets invånare vart fjärde år prövar ansvaret i allmänna val.

Revisorerna skall enligt kommunallagen granska all verksamhet årligen. Detta sker genom att revisorerna och deras sakkunniga löpande följer verksamheterna dels genom kommunikation med den granskade verksamheten, dels genom att ta del av grundläggande dokument och det löpande flödet av ärenden och beslut. Med dokument avses mål- och budgetdokument, riktlinjer, ekonomi- och verksamhetsrapportering, delårsrapporter och bokslut, beslutsunderlag, protokoll, beskrivning av det interna kontrollsystemet och redovisningssystemet.

Därtill genomförs fördjupade granskningar inom olika delar av regionens verksamhet. Granskningarna genomförs så långt som möjligt i dialog med de granskade.

Revisorerna strävar efter en positiv och förändringsinriktad granskning. Det sker genom att dela de slutsatser revisionen kommer fram till samt att det ges rekommendationer kring vad som kan behöva göras. Revisionen ska vara främjande för Region Kalmar län men i en omfattning som inte står i strid med oberoendet. Alla granskningar följs upp för att säkerställa att erforderliga åtgärder har vidtagits med anledning av revisorernas synpunkter, slutsatser och rekommendationer.

Revisionsplan 2025

Revisorernas granskning sker efter en revisionsplan som fastställs inför varje granskningsår. Planen baseras på en analys av väsentlighet och risk. I analysen av väsentlighet värderas de konsekvenser som kan uppstå för regionen eller för enskilda vid fel eller misskötsel. Olika slag av konsekvenser bedöms utifrån ekonomisk, politisk, verksamhetsmässig och förtroenderelaterad relevans. I analysen av risk värderas sannolikheten för att olika slag och grader av fel eller misskötsel kan uppstå. Sannolikheten varierar mellan olika verksamhetsområden,

system och rutiner och måste bedömas för varje område. Revisionsplanen är ett levande dokument i den bemärkelsen att planerade granskningsinsatser kan ställas in, omformuleras och förändras i omfattning. Nya granskningar kan också tillkomma under året om revisorerna uppmärksammar något som inte kan vänta till den ordinarie riskanalysprocessen. Likaså kan de planerade och prioriteringsordnade granskningarna omprioriteras löpande under året vid behov.

Revisionens organisation och förvaltning

Revisorerna i Region Kalmar län har till sin hjälp ett revisionskontor för att underlätta förvaltning och även samordna och leda revisionsarbetet samt genomföra egna granskningar.

Externa konsulter anlitas till fördjupade verksamhetsgranskningar. Ramavtal för granskning av 2023–2026 års verksamhet med EY, PWC, Azets, Sirona och Helseplan. Vid upphandling av externa konsulter väger revisorerna in kvalitetsmässiga mått såsom exempelvis personlig erfarenhet och lämplighet för det specifika uppdraget utöver exempelvis kostnad och tidplan.

Revisorerna träffar fullmäktiges presidium ett flertal gånger per år varvid man diskuterar revisorernas budget och vad som framkommit vid genomförda och pågående granskningar. Revisorerna har även överläggningar med andra förtroendevalda. Revisorerna träffar även presidier från regionstyrelsen, nämnder och beredningar kontinuerligt. Som ett led i planerade och pågående granskningar, hålls även möten med olika verksamhetsföreträdare.

REVISORERNAS GRANSKNING 2025

Inledning

Revisorernas granskning har skett utifrån revisorernas revisionsplan vilken fastställs för varje granskningsår. Läs mer ovan under *Revisionsplan 2024*. Revisorernas granskning består av grundläggande granskning, fördjupade granskningar och granskning av delårsbokslut samt årsredovisning (inkl. förvaltningsberättelse). Granskning har även skett av regionens företag, stiftelser och kommunalförbund samt gemensam nämnd.

Grundläggande granskning

Den grundläggande granskningen är en viktig grund i revisorernas arbete som även ger vägledning i val av inriktning på de kompletterande fördjupade granskningarna. Den ger också värdefull kunskap för revisorerna i risk- och väsentlighetsanalysen men framför allt utgör den ett underlag inför ansvarsprövningen. För 2025 har revisionskontoret på uppdrag av revisorerna genomfört en basgranskning av styrelse, nämnder och företag. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär löpande och den genomförda basgranskningen har även den genomförts löpande och avrapporterats vid revisorernas sammanträden.

Den grundläggande granskningen omfattar flera steg och genomförs löpande under hela året. Detta sker genom att revisorerna och de sakkunniga följer verksamheterna dels genom kommunikation med den granskade verksamheten, dels genom att ta del av grundläggande dokument och flödet av ärenden och beslut som berör regionstyrelsen, nämnder och beredningar. De dokument som revisionen tar del av är exempelvis mål- och budgetdokument, riktlinjer och rutiner, ekonomi- och verksamhetsrapportering, delårsrapporter, bokslut, verksamhetsberättelser, beslutsunderlag, protokoll, beskrivning av det interna

kontrollsystemet och redovisningssystemet, riskanalys och internkontrollplan och processbeskrivningar.

Basgranskning av styrelser och nämnder

Granskningen redovisas i enskilda rapporter och missiv vilka alla har tillställts respektive politisk instans. Revisionsobjekt som ingick i granskningen var förutom regionstyrelsen även kollektivtrafiknämnden, regionala utvecklingsnämnden, folkhögskolestyrelsen och patientnämnden.

Årets basgranskning visar att styrelser och nämnder i huvudsak har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Regionstyrelsen bedöms ha en styrning och uppföljning mot mål och beslut. Styrelsen har följt upp målvärden och aktiviteter i samband med verksamhetsberättelse för tertial 1 och 2 samt för hela året. Vi anser även att styrelsen har en tillräcklig uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat. Styrelsen har informerats om måluppfyllelsen för första tertialet och andra tertialet samt för hela året. Regionstyrelsen bedöms ha säkerställt att verksamhetsresultatet är förenligt med regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer. Bedömningen görs mot bakgrund av att målet om god ekonomisk hushållning uppfylldes, att 73 procent av målvärdena har ett utfall som uppnår eller är nära målvärdet, samt att majoriteten av aktiviteterna är pågående eller avslutade. Därtill gör vi bedömningen att regionstyrelsen som driftsnämnd inte har kunnat genomföra sina uppdrag med tillgängliga resurser då resultatet för 2025 visar på ett negativt resultat om -288,8 mnkr. Resultatet är -30,1 mnkr lägre än motsvarande resultat för år 2024.

Kollektivtrafiknämnden, regionala utvecklingsnämnden, folkhögskolestyrelsen och patientnämnden har säkerställt att verksamhetsresultatet är förenligt med regionfullmäktiges mål, beslut och riktlinjer. Folkhögskolestyrelsen tar inte fram egna periodrapporter avseende uppföljning av ekonomin utan den ekonomiska uppföljningen sker inom ramen för regionala utvecklingsnämnden som utgörs av samma ledamöter. Folkhögskolestyrelsen bör vid sitt sammanträde behandla de ekonomiska periodrapporterna utifrån sin roll som styrelse, även om det är samma periodrapport som redovisas för regionala utvecklingsnämnden.

Regionstyrelsen bedöms ha säkerställt att det bedrivs ett systematiskt arbete med intern kontroll. Den interna kontrollplanen, vilken syftar till att hantera prioriterade risker, baseras på en riskanalys. Därtill har regionstyrelsen beslutat om regiongemensamma risker som omfattar samtliga förvaltningar och nämnder förutom patientnämnden. Även regionala utvecklingsnämnden, folkhögskolestyrelsen, kollektivtrafiknämnden och patientnämnden bedöms ha säkerställt att det bedrivs ett systematiskt arbete med intern kontroll.

Fördjupade granskningar

För 2025 har tre fördjupade granskningar initierats varav två ej är avrapporterade vid denna rapportens färdigställande. Nedan redogörs för granskningsresultatet.

Granskning av arbetet med att främja barn och ungdomars psykiska hälsa i Kalmar län (RR 2025/10)

Revisorerna i Borgholms, Hultsfreds, Högsby, Oskarshamns, Torsås, Mönsterås och Mörbylångas kommun samt Region Kalmar län har låtit granska arbetet med att främja barn och ungdomars psykiska hälsa i Kalmar län. Syftet har varit att bedöma om styrningen och samverkan inom och mellan kommunerna och regionen är ändamålsenlig för att möta psykisk ohälsa hos barn och unga.

Den samlade bedömningen är att det till stor del finns en ändamålsenlig verksamhet inom kommunerna och Region Kalmar län samt samverkan mellan huvudmännen i syfte att främja god psykisk hälsa hos barn och ungdomar.

Det bedöms finnas en etablerad struktur av länsgemensamma överenskommelser men en del praktiska anvisningar som enligt det regionala styrdokumentet ska finnas tillgängliga saknas fortfarande. Samverkan mellan regionen och kommunerna bedöms trots detta fungera väl i praktiken och förväntas stärkas genom införandet av *En väg in*.

Uppföljningen av samverkan i de granskade överenskommelserna sker i huvudsak genom kortsiktiga processmått kopplade till avvikelshantering. Dokumenten anger därmed endast hur avvikelser ska rapporteras och hanteras men innehåller inga krav på att följa upp operativa processmått som visar hur samverkan faktiskt fungerar i det dagliga arbetet, exempelvis hur snabbt gemensamma insatser initieras eller hur samordningen mellan aktörer fortlöper. Detta innebär att uppföljningen inte ger en fullständig bild av hur det gemensamma arbetet genomförs i praktiken. Här bör regionstyrelsen säkerställa att samtliga länsgemensamma överenskommelser kompletteras med strukturer för verksamhetsuppföljning som inkluderar tydliga processmått.

Regionstyrelsen bör även säkerställa att införandet av *En väg in* följs upp genom tydliga processmått och dokumenterade rutiner. En sådan uppföljning skapar förutsättningar för att tidigt identifiera förbättringsområden i den nya strukturen och stärka mottagandet.

En faktor som påverkar samverkanskedjan är representationen i Länsgemensam ledning i samverkan. Den är i flera fall utmanande för de företrädare som ansvarar för flera kommuner eller verksamheter samtidigt. Detta medför svårigheter att sprida information från samverkansmöten vidare i de egna organisationerna. Därmed når beslut, prioriteringar och överenskomna arbetsätt inte alltid berörda funktioner i tid eller på ett enhetligt sätt, vilket påverkar delaktigheten i det gemensamma arbetet.

Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen:

- att säkerställa att samtliga länsgemensamma överenskommelser kompletteras med praktiska anvisningar.
- att säkerställa att samtliga länsgemensamma överenskommelser kompletteras med strukturer för verksamhetsuppföljning som inkluderar tydliga processmått.
- att säkerställa att införandet av *En väg in* följs upp genom tydliga processmått och dokumenterade rutiner.

Granskning av delårsrapport 2025 (RR 2025/13)

Granskningen av delårsrapport per 2025-08-31 har skett med utgångspunkt från kommunallagen. Granskningen har utförts enligt god revisionsred i kommunal verksamhet. Bedömningen är baserad på en översiktlig granskning av delårsrapporten, inriktad på övergripande analys och inte på detaljer i redovisningen.

Vid vår granskning har vi iakttagit att redovisning av utfallet sker för cirka hälften av verksamhetsmått i samband med delårsrapporten. Med den information som lämnas kan vi inte bedöma om resultaten är förenliga med de verksamhetsmål som fullmäktige beslutat om gällande god ekonomisk hushållning.

Regionstyrelsen gör ingen samlad bedömning av måluppfyllelsen för året i delårsrapporten utan endast en sammanfattning av finansiell måluppfyllelse i

enlighet med regionens riktlinje för god ekonomisk hushållning. Revisorerna kan därmed inte heller bedöma huruvida regionen kommer att uppnå god ekonomisk hushållning för 2025. Lagar och god sed gör gällande att en förenklad förvaltningsberättelse kan tas fram vid delårsrapporten. Enligt Rådet för kommunal redovisning (RKR) ska en sådan förenklad förvaltningsberättelse bland annat innehålla upplysningar om förväntad utveckling avseende ekonomi och verksamhet utifrån fullmäktiges mål.

I regionplan 2025–2027 beslutades om ett resultat på 363,9 mnkr för 2025. Prognosen för årets resultat i delårsrapporten beräknas till 352,3 mnkr vilket är 11,6 mnkr lägre än budget. Det innebär att det finansiella resultatmålet för året inte helt nås.

Bedömningen i delårsrapporten är att balanskravet kommer att uppfyllas för år 2025. Det prognostiserade balanskravsresultatet beräknas till 355,5 mnkr.

Vi bedömer att delårsrapportens resultaträkning, balansräkning samt noter är upprättade i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning.

Revisorernas samlade bedömning är att resultatet i delårsrapporten delvis är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Revisorerna kan inte bedöma om god ekonomisk hushållning kommer att uppnås för helåret.

Revisorerna rekommenderar regionstyrelsen:

- att till fullmäktige bereda förändringar för att delårsrapporten tas fram i enlighet med lagens intentioner bland annat för att säkerställa att en bedömning av god ekonomisk hushållning kan göras vid delårsrapporteringsstillfället

Granskning av årsredovisning 2025 (RR 2026/6)

Granskningen ligger till grund för revisorernas bedömning om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de uppdrag och mål som fullmäktige har beslutat om, samt om räkenskaperna är rättvisande. Granskningen är även ett underlag för revisorernas uttalande om årsredovisningen i revisionsberättelsen och för ansvarsprövningen av nämnder och styrelser.

Det ekonomiska resultatet

Av årsredovisningen framgår att fullmäktiges finansiella mål uppnås. För det övergripande målet *God ekonomisk hushållning* finns två mått. Resultatmålet för 2025 är 363,9 mnkr bestående av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. För 2025 är resultatet 547,8 mnkr och resultatmålet uppnås därmed.

De främsta anledningarna till det positiva resultatet i år är lägre kostnader för regionens pensionsåtagande, högre avkastning på placerade pensionsmedel, samt högre tillskott av riktade statsbidrag än beräknat.

Bokslutet visar ett positivt finansnetto på 112 mnkr vilket är 319 mnkr mer än föregående år.

Fullmäktige har beslutat om att regionens investeringar ska finansieras utan extern upplåning vilket de gör för 2025.

Likviditeten vid årets slut uppgår till 822,8 mnkr vilket är 152,9 mnkr mindre än 2024.

Årets resultat är förenligt med fullmäktiges mål och de finansiella målen för 2025 är uppfyllda.

Årsredovisningen innehåller en balanskravsutredning i enlighet med lagen om kommunal bokföring & redovisning, LKBR. Årets resultat efter balanskravsjusteringar uppgår till 407,1 mnkr. Det finns 13,8 mnkr att återställa från 2024. Enligt årsredovisningen och granskningen av densamma kommer det negativa resultatet att kunna återställas inom det beslutade resultatet för 2025. Det innebär att det inte finns något mer negativt resultat att återställa framöver.

Förvaltningarna visar ett sammanlagt budgetutfall på – 263,1 mnkr. Det är 3 mnkr mindre i underskott än föregående år. De största underskotten redovisas för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen med 340,4 mnkr som är 18,1 mnkr mer i underskott än föregående år. För regionstyrelsen som driftsnämnd är resultatet –288,8 mnkr vilket är 30,1 mnkr mer i underskott än 2024. Det är sju av totalt tio förvaltningar som har en ekonomi i balans eller överskott för 2025.

För 2025 redovisas i Kalmar länstrafik ett överskott motsvarande 22,9 mnkr, vilket är 36,0 mnkr bättre än föregående år. Det förbättrade resultatet beror främst på lägre kostnader för tågtrafik och sjukresor, samt högre vitesintäkter.

Under 2023 beslutade regionstyrelsen om ekonomiska åtgärder. Dessa gick ut på att nämnder och förvaltningar som uppvisar underskott skulle vidta åtgärder för att anpassa kostnadsnivån till tilldelade ekonomiska ramar. Regionstyrelsen uppmanade vidare till återhållsamhet vad gäller kostnader i all verksamhet. Regionstyrelsen beslutade även att ge regiondirektören i uppdrag att samordna arbetet med att identifiera besparingsåtgärder för hela regionens verksamhet. Åtgärderna ska enligt beslutet bedömas få full effekt senast 2025. Förvaltningarnas resultat visar ett underskott 2023, 2024 och 2025 med ett samlat större underskott 2025.

Enligt räkenskapsgranskningen har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys samt noter upprättats i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av regionens finansiella ställning per den 31 december 2025 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året. Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar. En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR. Drift- och investeringsredovisning har upprättats i enlighet med LKBR

Verksamhetsresultat

För de fem övergripande målen Nöjda invånare och samarbetspartners, Hållbar utveckling i hela länet, Sveriges bästa kvalitet, tillgänglighet och säkerhet, En av Sveriges bästa arbetsplatser och God ekonomisk hushållning finns det 43 mått med specifika målvärden identifierade i Regionplan 2025–2027. I en sammanfattning av årets målluppfyllnad i början av årsredovisningen uppges regionen uppnå en målluppfyllelse på 90 procent för 2025. Det uppges att 37 mått har en hög eller medelhög uppfyllelse och fyra stycken har en låg. I sammanfattningen framgår också att två mått saknar uppgift.

Uppdrag

Det togs inga beslut om nya uppdrag i regionplan 2025-2027 men i regionplan 2024-2026 har fullmäktige gett regionstyrelsen åtta uppdrag. En granskning av både årsredovisning och regionstyrelsens protokoll visar att av de åtta uppdrag som getts av fullmäktige bedömdes sju vara slutförda och den resterande planerades att avrapporteras under 2025. Det gäller uppdraget att utreda förutsättningar för införande av fria arbetsskor i vårdnära yrken. Uppdraget bedöms vara avslutat i och med avrapportering för regionstyrelsen den 17 juni 2025.

God ekonomisk hushållning

Begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsmässigt perspektiv. För att överensstämja med kravet i kommunal bokförings- och redovisningslag ska årsredovisningen innehålla en utvärdering av om målen för god ekonomisk hushållning har uppnåtts. I årsredovisningen beskrivs att enligt kommunallagen så ska kommuner och regioner ha god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Detta innebär att de finansiella målen ska vara uppfyllda och att organisationen ska uppnå goda verksamhetsresultat. I årsredovisningen lämnar styrelsen en sammanfattande bedömning avseende den samlade måloppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2025. Styrelsens bedömning är att Region Kalmar län som helhet har uppnått god ekonomisk hushållning för 2025. Underlag för bedömningen är att de finansiella målen uppnåtts tillsammans med goda resultat avseende verksamhetsmålen i övrigt. I årsredovisningen framgår att de två finansiella målen såväl som de verksamhetsmässiga målen är uppnådda vilket också bekräftas i granskningen av bokslut och årsredovisning utförd den anlitade revisionsbyrån.

Sammanfattande bedömning

Region Kalmar län klarar de två uppställda ekonomiska målen och har ett ekonomiskt resultat som sammantaget är större än budget. Flertalet av regionstyrelsens verksamheter visar på ett sämre resultat än föregående år trots styrelsens beslut om ekonomiska åtgärder. Den nämnd som har ett bättre resultat än föregående år och som är positivt för 2025 är kollektivtrafiknämnden. En stor del av det positiva resultatet härrör från viten från trafikutförarna avseende kvalitetsbrister.

Styrelsen gör bedömningen att god ekonomisk hushållning har uppnåtts för 2025 för Region Kalmar län som helhet. Styrelsen motiverar bedömningen med att de finansiella målen uppnåtts tillsammans med goda resultat avseende verksamhetsmålen i övrigt.

Vi delar regionstyrelsens bedömning att Region Kalmar län uppnått en god ekonomisk hushållning för 2025.

Vi bedömer utifrån genomförd granskning att det lagstadgade balanskravet uppfylls. Det negativa balanskravsresultatet från 2024 bedöms vara återställt under 2025.

Fullmäktiges uppdrag till styrelsen och nämnderna bedöms vara genomförda.

Granskning av företag, stiftelser och förbund 2025

Granskning av verksamheten i Samverkansnämnden för Sydöstra sjukvårdsregionen för 2025 har utförts tillsammans med revisorerna i Region Östergötland och Region Jönköpings län.

Granskning av Samordningsförbundet i Kalmar län har utförts av revisor från regionen, kommunerna och staten.

Granskning av Stiftelsen Kalmar Läns Museum och Jenny Nyström och Curt Stoopendahls Stiftelse har utförts i samverkan med den auktoriserade revisorn.

Kalmar Läns Musikstiftelse har granskats i samverkan med den auktoriserade revisorn.

För vart och ett av bolagen Kalmar Öland Airport AB, Kalmar läns Trafik AB, Kalmar läns Pensionskapitalförvaltning AB, E22 AB, Öresundståg AB och AB Transitio har de utsedda lekmannarevisorerna avgett granskningsrapport för 2025.

För Kommunalförbundet Svenskt Ambulansflyg har revisorerna avgett en revisionsberättelse.